

Velja v Ljubljani:

celo leto . . . K 56.—
 pol leta . . . " 28.—
 četrt leta . . . " 14.—
 vs mesec . . . " 4-70

Velja po pošti:

za celo leto naprej K 60.—
 za pol leta " " 30.—
 za četrt leta " " 15.—
 za en mesec " " 5.—

Jugoslavija

Na pismene naročbe brez pošiljatve denarja se ne moremo ozirati.

Naročniki naj pošljejo naročnino po nakaznici.

Oglaš se računajo po porabljemem prostoru in sicer 1 mm visok ter 63 mm širok prostor za enkrat 25 vin., za večkrat popust.

Uredništvo je na Starem trgu štef. 19.
 Upravlštvo je na Marijinem trgu štef. 8. —
 Telefon štef. 360.

Izhaja vsak dan zjutraj.
 Posamezna številka velja 30 vinarjev.

Vprašanjem glede inseratov i. dr. se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka. — Dopisli naj se frankirajo. — Rokopisli se ne vračajo.

Koroški Nemci že zopet ne držijo besede.

Koroška deželna vlada ovira vračanje beguncev.

Jesenice, 22. jan. (Izv. por.) Akcija za vračanje koroških beguncev skuša deželna vlada v Celovcu ovirati na vse mogoče načine. Do večera opoldne se je vrnilo preko Jesenic in Podrožice 25 uglednih koroških Slovencev na svoje domove. Naenkrat pa je koroška deželna vlada izdala začasne potne predpise, glasom katerih je za potovanje potrebno potno dovoljenje okrajne politične oblasti potnega cilja. Namen te naredbe je prozoren. Koroška deželna vlada hoče preprečiti vrnitev beguncev, da ti ameriške misije ne bi mogli informirati o resničnih narodnostnih razmerah.

Begunci na Jesenicah.

Jesenice 22. jan. (Izv. por.) Tu je mnogo koroških beguncev, ki se vsled naredbe koroške deželne vlade o potnih dovoljenjih, ne morejo vrniti v domovino.

Podrožica, 22. jan. (Izv. poročilo.) Danes ob 11 predpoldne je poveljnik nemških čet v Št. Jakobu stotnik Vogleser poslal poveljniku naših čet

v Podrožici stotniku Martinčiču nato sledeče vsebine:

Deželna vlada za Koroško je izdala začasne potne predpise, katerih se moram držati. Potniki, ki prihajajo iz Kranjske, smejo prekoračiti od mojih čet zasledeno črto le, ako imajo potno dovoljenje politične okrajne oblasti potnega cilja.

Stotnik Martinčič je o tem takoj obvestil Narodno vlado v Ljubljani.

V naredbi koroške deželne vlade je rečeno, da morejo vse iz inozemstva prihajajoče osebe imeti potno dovoljenje, ki jih mora izdati le politično okrajna oblast potnega cilja. Prošnje za potovanje se morajo utemeljiti in natančno navesti namen potovanja.

Kaj hoče koroška deželna vlada s tem doseči, leži na dani: Zavleči hoče vrnitev beguncev, dokler se nahaja na Koroškem ameriška misija. S tem so Nemci zopet enkrat pokazali, koliko velja je z njimi sklenjene pogodbe. Sicer je pa to čisto prav: Bodo vsaj Amerikanci imeli en dokaz več, kakšni ljudje so to. Nemce ostane Nemeč, pa naj bo potem v Berlinu, v Gradcu ali Celovcu.

Italijanski Trst.

Italija si lasti Trst ne morda vsled gospodarskih potrebščin, ampak edino iz nacionalnih momentov. Vsled neprestanega hujskanja avstrijske iredente je namreč od leta 1850. dalje vsa italijanska javnost bila informirana v smislu, da je Trst bil od nekdanje čisto italijansko mesto. Iredenta je vedno trdila, da če se v novjšem času kažejo sledovi Jugoslovanov v mestu in okolici, je to pripisovati vplivu avstrijske vlade, ki je umetno naseljevala Jugoslovane. Italijani, ki niso nikdar ne dobri geografi in

zgodovinarji, so vsled tega radi vzeli vse te trditve za čisto zlato.

Temu nasproti moramo konstatirati, da je zgodovinsko neizpodbitna vsakemu srednješolcu znana resnica, da so že od 6. stoletja na Goriškem, v tržaški okolici in Istri bili naseljeni Jugoslovani kompaktno ter so skozi 13 stoletij varovali približno isto narodnostno mejo kakor danes. Hrvatsko kraljestvo je bilo že tako izdatna sila, da je o njem že bizantinski cesar Konstantin s spoštovanjem pisal, da je imelo armado 60 tisoč konjenikov, 100 tisoč pešcev, 60 velikih ladij s 40 možmi, 100 manjših ladij z 20

možmi. In hrvatski kralj Peter Krešimir (1058. do 1078.) je s ponosom naglašal: "Vsemogočni Bog je razširil kraljestvo na suhem in na morju."

Jugoslovani niso tedaj na morju od včeraj. Trst pa je bil od nekdanje narodno mešano mesto, v katerem so zavzemali Jugoslovani važno vlogo, tako, da so razni jezikoslovci in zgodovinarji izvajali tudi ime mesta iz slovenske besede "Terg". Dasi se znanstveno ta trditev ne da vzdrževati, je vendar gotovo, da je mogoče Slovane v Trstu zasledovati daleč nazaj.

V srednjem veku je Trst že čisto prožet s slovenskim elementom. V krstni knjigi cerkve Marije Magdalene v Trstu iz 16., 17. in 18. stoletja najdemo vse polno slovenskih imen kakor: Bernardič, Peterlin, Bertot, Anderlič, Brenclj, Barčič, Skokaj itd.

Posvetva so imeli v Trstu v 18. stoletju Marija Čok "Mandiero Sloveno" Bertoš, Batovec, Višnjevič, Hrovatin itd.

Kako razvit je bil v srednjem veku slovenski življ v Trstu, dokazuje okolnost, da je Primož Trubar imel v Trstu slovenske pridige.

Pri tem pa se ne sme pozabiti, da je do začetka 18. stoletja, ko je bil Trst proglašen za prosto luko, bilo to mesto zelo majhno, vsled česar je slovensko prebivalstvo sorazmerno dalo mestu še bolj slovansko lice. Še leta 1035. je štel Trst 3865 Italijanov in 3385 Slovanov. Pozneje pada glasom podatkov statistikov odstotek Slovanov v Trstu. Po Hainu je bilo leta 1846. v Trstu 43.940 Italijanov in 25.300 Slovanov.

Vpoštevati pa je pri tem treba, da takrat narodni čut ljudstva ni bil tako razvit in da se zlasti inteligentnejši in meščanski krogi na splošno niso zavedali svojega slovenskega pokolenja.

Kar se tiče podatkov iz nove dobe, je na splošno znano, kako se je v Avstriji štel. Vsled tega moramo skušati pridobiti si na drug način pravo sliko o narodnostnem razmerju v Trstu.

Glasom uradnega štetja je bilo v Trstu leta 1890. 28.129 Jugoslovanov, Italijanov pa 99.399. Leta 1900. pa je bilo izkazanih Jugoslovanov samo 25.130, Italijanov pa 116.825.

Vidimo tedaj presenetljivo dejstvo, da je število Jugoslovanov zelo padlo, kljub temu, da smo imeli iz zaledja stalen dotok, da se je narodna zavest okrepila in raznarodovanje vsaj deloma ustavilo. Toda mi imamo k sreči pripomoček, na podlagi katerega moremo narodnostno razmerje za to dobo precej natančno izračunati.

Pri državnozbornih volitvah leta 1900 se je izmed 150.000 Tržačanov udeležilo volitve v peti kuriji 19.440 volilcev, t. j. 7-6 del. Slovenski nacionalni kandidat je dobil 8.414 glasov, italijanski pa 10.699.

Ako pomnožimo število slovenskih glasov z 7-6, dobimo slovenskega prebivalstva 63.946, za Italijane pa 81.302. Število, ki odgovarja dejanskim razmeram.

Da je ta račun pravilen, nam dokazuje tudi ljudsko štetje iz leta 1910. Pri prvi štetvi se je našelo Jugoslovanov 37.894, Italijanov pa 141.509. Po izvršeni reviziji pa Jugoslovanov 60.002, Italijanov pa 118.353. Toda tudi te številke so še napačne, kajti jasno je, da slovenski življ od leta 1900 do 1910 ni nazadoval, ampak napredoval. V resnici so se že naslednje leto pri državnozbornih volitvah dogodili slučajji, da so v nekaterih krajih dobili slovenski kandidati več glasov, kakor je bilo Slovencev sploh štetih. Vsled tega moramo za podlogo zopet vzeti podatke državnozbornih volitev.

Od 228.000 prebivalcev se je udeležilo volitev 38.000 volilcev, torej približno 6. del. Pri volitvah je bilo oddanih 10.666 slovenskih glasov in 10.226 socijalno-demokratskih glasov. Ako smatramo, da je med temi socijalno-demokratskimi glasovi bilo 4.000 slovenskih glasov, kar bi bilo za Italijane jako ugodno, bi dobili 14.666 slovenskih glasov, kar dokazuje, da je bilo Slovencev v Trstu najmanj 85.000, Italijanov pa 93.000.

VLADIMIR LEVSTIK.

4. nadaljevanje.

Višnjeva repatica.

»Hvala lepa za takega tasta in njegovo živo latinsko slovnico! Pohlina, hahaha! Se pravi, ona je čeden muc, kadar ni starega zraven.«

»Mh ! Rekel se mu, da si zaljubljen druga ; v koga, mu nise povedal. Kaži se z Doro, kar največ oreš: naj piha, budalo poklinasto, in vidi sa, da nise legal. Proforska hči z nogavičico tolarjev ni partija zate.«

»Tvoja beseda je suho zlato, papa!« se je namuznil Egon. »Oprosti...«

»Postoj! Z Marijo se pač ne meni več?«

»Kdaj že ne! Leto dni bo tega; ari te še vedno straši?« je mahnil sin z lehkizo brezbriznostjo; hkrati pa mu je blisnil v očeh nečičeren ponos na ljubavno prigodo. »Stori mi uslugo in ne spo inaj ne več; saj veš, da se človek ne rodi noder na svet... Oprosti, Ninka in Fabina čakata, da se z mano za jutri; Dora je tudi obljubila, da pojde z nami. Hvala za denar in za dobre nasvete.«

Izginil je, vkusno podrsavaje s podplati.

»Nu tak? Nu tak? Oprite zijalo, ne stojte kakor Lotova žena!« je kričal profesor Pohlina nad sed ošolce Rožarino. »Tihheeni —?«

Vsa nežna, bledična in serafsko ršava prikazen plavolasega Slavka Rožarina je izražala brezmiselno tesnobo. Trinogov klic ga je bil vrgel iz najlepših

sanj o rdečih ustnicah in belem vratu Pohlinove Vide. Izrezek dekliske bluze mu je ugasnil pred očmi; za rl je v grozi, str eč kakor hipnotisiran v prašni zid nad profesorjevo plešo. S sarkastični n hahljanje mu je vedel okrutnež prevajati Demostena. Fant ni vedel, kje se je prednjik ustavil; mesto je bilo težavno, le s silo je stlačil prevod. In kaj si je oddehnil, že je razpadla grška perioda med profesorjevi i prsti v celo mučilnico nepravilnih oblik in krvoločnih slovniških znank ter prešinila žrtev z dušečo slutnjo nesreče. Videč, da ga lovi, je z rznil Rožarin kakor čizek pred odrasom. V glavi je pela debela struna, in ščipalnik se mu je rahljaj od znoja.

»Tihheeni —? Ali bo kaj, ali nič ne bo?« je cepetal hu anist, mahaje s kosmatimi rokami; črni nohtje so se videli po vse razredu, ruenkaste manšete so skakale iz rokavov. »Marš v klop!«

Ta beseda je razvezala nesrečnežu misli.

»Tihheeni, tihezi! je viknil s solzni glasom.

»Tihheezzi? Tihheezzi? zavreščal Pohlina, grabč se v obupu za glavo. »In to meni? Ta osel trga hlače v sed i šoli? Marš trojka! Kdor ne zna grških glagolov, ni človek, marveč barbar in analfabet...«

Z agoslavno je čekal po katalogu; že je bil obrnil list, ko je planila v njegovih nožganih iskrica od grških glagolov do Suvčičlasovega veronstva ter izprožila novo eksplozicijo.

»Da,« je zacvilil v blaznem sopranu, »igrati ari-

stokrata vam prija bolj od knjig; frkoliniti se v zlikanih hlačah, s pesniško kravato in ameriški čevlji, to znate; postopati kakor princ in stresati genialne kodre, to je slast za našega kavalirja... Toda jaz ne maran nobilese in finese, jaz ne spoštujem aristokratov; quo sego! Zgolj norce brijeta z vašim čednim intruktorjem, z dični bratce Rovano; saj vaju vidi n skozi okno, vsak dan vaju vidim. O, tudi tega ptička si n oran zapomniti; priporočim ga ordinariju, da bo laglje delal maturo. Fiat iustitia, pereat mundus!« je končal s podze neljski n basom.

Rožarin je padel v klop kakor cula bede ter spustil čelo v dlani; katastrofa se je bližala neodvračljivo. Besen gnev na Pohlina je grgal v njegovih prsih; vnes pa ga je hladila misel, da bo popoldne spet slova za okno in hlepel z kukalcom v roki k lepi Vidi onkraj dvorišča, ko bo listala med belini zastori po dolgočasnih knjigah in židanih deviških snih. Ob dvanajstih je počakal Drejka Rovana pred šolo.

Osnošolec Rovana, njegov instruktor in sotrp in ljubezni je bil zdrav in krepak te molasec opaljene kože. V ponošeni sivi obleki pred mestnega kroja, okovnih čevljev in ponikane klobučku se je s cigansko prešernostjo zaletel na ulico. Pol pedi višji od Rožarina, je bil orjak ob šibke n tovarišu, edincu bogate veleposestnice na k etih, dočim je predstavljaj on, sin fužinskega delavca, prvo proletarsko pokolenje iz čvrstih vaških korenin.

(Dalje.)

To je pravo razmerje med zavednim slovenskim prebivalstvom in onim, ki se prištevajo k Italijanom. Toda tu moramo povdarjati, da od teh Italijanov jih je najmanj polovica slovenskega pokolenja? Kakor dokazuje njihova, deloma poitalijančena, deloma še pristna slovenska imena. O tem se more prepričati vsak na najbolj preprost način, ako vzame v roke „Naslovnik tržaškega mesta.“ Dobil bo vtis, da je velika večina jugoslovska.

Če je tedaj pisal Barzini v „Corriere della Sera“ leta 1913., da se niti v Italiji sami ne najde tako čistokrvnega italijanskega življa kot je v Trstu, je to tako smušeno zavijanje resnice, da ga skoro ni mogoče označiti z drugo besedo kot harlekinstvo.

Pod italijanskim jarmom.

Italijanska nasilstva na Reki.

Belgrad, 22. januarja. (Lj. k. u.) Iz Reke javljajo: Zbog krvavega dogodka z majorjem Miličem na Reki je s službeno brzovjavko obveščen poveljnik zavezniskih armad in naprošen, da vložijo najenergičnejši protest proti takemu zločinskemu postopanju in da se odredi vse potrebno, da se prebivalstvo, častniki in vojaki ščitijo; sicer se ne more jamčiti, da o prvi priliki ne bo mnogo resnejših posledic, ker je to postopanje Italijanov razsrdilo vse naše vojake in častnike.

Italijanska zloba in neumnost.

Reka, 22. januarja. (Lj. k. u.) Jugoslovanski do. urad poroča: Italijanski Narodni svet na Reki je izdal naredbo, da javne blagajne ne smejo sprejemati zigosanega jugoslovskega denarja. Da se pa vendar omogoči promet, bo osnovana na Reki posebna banka, ki se bo bavila z imenovanjem denarja po kurzu, ki se ima šele določiti.

Jugoslavija.

Amerikanska misija rdečega križa v Kotoru.

Belgrad, 22. jan. (Lj. k. u.) Samouprava javlja: Pred nekoliko dnevi se je iz Marsilije vrnila ameriška misija, 7 lekarjev, 12 sester, 7 šoferjev in 5 mehanikov. Razen tega je pripeljala 800 ton hrane, 60 ton bencina in 10 avtomobilov. Ostali bodo v Kotoru in ondi vršili stalno dobrodelno službo.

Za zasedena ozemlja.

Zagreb, 21. jan. (Lj. k. u.) V okrilju Narodnega veća se je osnoval odbor za okupirane kraje. Odbor si je stavil med drugim tudi nalogo, skrbeti za potrebo v zasedenih pokrajinah. Odboru načeljuje član Narodnega veća prof. Vekoslav Spinčić. Dodeljeni so mu pazinski profesor

Franc Novljan, tržaški odvetnik dr. Ljubomir Tomazič in zadrski odvetnik dr. Hugon Verk. Odbor posluje v Zagrebu v saborski palači.

Dijaški transport v Prago.

Zagreb, 22. jan. (Zasebna vest). Dne 30. t. m. odide zopet direktni transport iz Zagreba v Prago za visokošolce, ki želijo tamkaj nadaljevati svoje študije. To je zadnji transport v tem šolskem letu. Prijavit se je najkasneje do 27. t. m. v akademski pisarni na zagrebškem vseučilišču.

Položaj v Trstu.

Trst, 21. jan 1919.

Položaj v Trstu je normalen. Življenje se razvija tako naravno, da vpliva na navadnega človeka blagodejno, skoraj uspavajoče. Vojaško-politični aparat se razvija mehanično. Srednjeevropski človeku, zdresiranem po nemški organizaciji, se zdi, kakor da bi Italijani nadomestili nemško vojaško upravo za okupirano ozemlje. Kulturno življenje je okorelo in se nič kaj ne more razmahniti. Inteligent to čuti. Tržaški Slovenec vidi v trobojnici, ki plapolja raz vsako javno poslopje, izraz tujega gospodarstva, zelena-belardeča kokarda, pripeita na prsih mlade Tržačanke, mu je znak razočaranja. Trezen in količkaj ambiciozen človek, ki misli na preteklost polno žrtev, se v razmišljanju dolgočasne sedanjosti, ki mu ne obeta niti najmanjšega plačila, zgrozi. On vidi vse v drugi luči. Stanje v okupiranem ozemlju je prehodno. Življenje, ki se pretaka po tržaških ulicah, je zelo siromašno. Uprava je mehanična, ker ljudje so še onemogli in brezbrizni, da bi mogli uveljaviti svoj glas. Paznemu človeku se kaže vsepovsod italijanska zvičajnost. Kulturno življenje se zato ne more prilagoditi italijanskemu ozračju, ker je v preteklih štirih letih vojne utrpelo preveč škode na svojem značaju. V Trstu ne more južno solnce nobenega razgreti. Trezen človek vidi v trobojnici, ki plapolja raz vsako javno poslopje, simbol usiljenosti, karabinjer mu je slepi služabnik italijanskih imperijalistov. Položaj v ostalem okupiranem ozemlju je enak, v kolikor ga ne spreminjajo drugačne krajevne razmere in večja samosvojost prebivalstva. Poročila, ki so izšla v ljubljanskih listih o položaju v Trstu so nezadostna in nejasna. Ne toliko sedanjost, pač pa preteklost in prihodnost Trsta bodi nam merilo za našo besedo in dejanja. Preteklost Trsta je spolnjena z razvojem iz največjega pristana avstro-ogrške monarhije v veliko transitno trgovsko mesto. V to je upotrebljavala Avstrija najznatnejši del svojih gospodarskih sredstev. Avstrijski kapitalisti so v Trstu investirali milijone. Ta razvoj je namah končala vojna. Sedaj po končani vojni naj se ta razvoj nadaljuje in dovrši. Kako naj se to zgodi, tega nam Italijani ne vedo povedati. Ministrski predsednik Orlando kar ni mogel prehoviti Trsta po svojem povratku iz Trsta. Rekel

je, da je Trst po svoji zemljepisni legi in praktičnosti svojih modernih trgovskih in obrtnih naprav, kakor nobeno drugo mesto ustvarjeno za trgovski emporij. Priznal je tudi, da je bogastvo Trsta sad najširše osebne inicijative in ambicije gospodarskih kapacitet, katerim še Avstrija ni krutila svobode. Italija mora zato pustiti odprto pot svobodnemu gospodarskemu razmahu Trsta. V kateri obliki naj bi se to spričo bližnjih italijanskih trgovskih mest zgodilo, tega ministrski predsednik Orlando ni povedal. — Slovenci smo imeli od avstrijskega Trsta zelo malo, še manj bi imeli od italijanskega Trsta. Prej so imeli Slovenci preskrbna sredstva, da bi se mogli soudejevali v gospodarskem razvoju Trsta; sodelovanje Jugoslovanov v italijanskem Trstu bi se ne rentiralo. Drugače pa je Trst absorbiral vse moči našega malega naroda, politično in kulturno. Politično je bil naš mali človek le priseljenc, ki je odjedal domačinu kruh. Okolica je tista, ki je igrala v političnem življenju tržaških Slovencev vlogo. Kulturno se tržaški Slovenci sami niso mogli nikdar visoko povspeti. Le sveži toki iz središča Slovenije so oživljali kulturno žitje tržaških Slovencev. Ako pa Italijani odrežejo tržaške Slovence od njihovega zaledja? Človek se spomni žalostne usode beneških Slovencev.

Italijanski Trst bi sploh ne mogel postati to, za kar je določen. Italija ima dovolj drugih pristanov, ki so urejeni za promet z Levanto. Trgovski promet vseh slovanskih držav, enako madžarske, eventualno tudi Nemške Avstrije bi šel skozi Reko. Zato tak krik Italijanov radi Reke, ker vidijo v jugoslovanski Reki veliko konkurentinjo Trsta. Trst bi postal poleg nje mrtvo mesto. Tega pa tržaško ljudstvo ne dopusti. V tem ljudstvu živi misel na svobodno mesto Trst. Trst je eno onih ozemelj, kjer bi se morala aplicirati zahteva Wilsonovega programa 14 točk, da se morajo teritorialna vprašanja rešiti v blagor interesiranih ljudstev in ne v prid ene ali druge skupine konkurentov. Narodnostno reševanje vprašanja Trsta ni tako enostavno. Velja to za Trst in vse njegovo zaledje. — Zaledje Trsta je narodnostno slovensko in srbo-hrvaško. V tem zaledju ima Jugoslavija svoje velike interese, zato tudi pravico pri reševanju vprašanja, pripadnosti tega zaledja. Ako se to ozemlje pripoji Jugoslaviji, kaj pa Trst? Nahajal bi se v slabšem položaju kakor Tripolis. In stroga narodnostna rešitev bi bila le taka. Jugoslavija od Vardarja do Soče obsega tudi to zaledje. Trst torej ne more ostati italijanski ne z zaledjem ne brez njega. Postane svobodno mesto ali jugoslovansko. V vsakem slučaju spoznajo Tržačani prej ali slej, da je bodočnost Trsta v Jugoslaviji, ki bo obogatela to mesto. To se tudi zgodi.

Velika hvaležnost našim dobrotnikom. To naj jim bo večje plačilo za njihovo dejansko pomoč, kakor vsaka teritorialna odškodnina nam v

škodo. Taka odškodnina bi jim bila v pogubo. Da razvijemo in pomnožimo svoje gmotne dobrine, potrebujemo morja. Potrebujemo je, da se postavimo na lastne noge. Kar bi se drugače dovolilo stari avstro-ogrski monarhiji, to naj se nam prepove? Naj prikrašajo naši prijatelji celo Jugoslavijo zato, zakar je tako fatalno prikraševala avstro-ogrška monarhija Srbijo? Vzroki za eno in drugo plat so dovolj prozorni. Tržaški Slovenci nočemo Italijanov ne z narodnega in ne s trgovskega stališča. Trst mora biti ali naš ali pa svobodna mednarodna luka!

Nemške laži.

Belgrad, 22. januarja. (Lj. k. u.) Graška „Tagespost“ z dne 20. t. m. poroča, da jugoslovska vlada namerava predlagati Nemški Avstriji, naj sporni deli Koroške in Štajerske pridejo na razgovor šele na mirovni konferenci. Tudi zasedbe Maribora in Celja po Slovincih da srbsko vrhovno poveljništvo ni odobraval, da pa soglašajo z dejstvom le zaradi tega, da ne desavuirajo svojih čet. Načelnik srbske misije polkovnik Milan Pribičević, ki je o stališču vrhovnega srbskega poveljništva poučen, je izjavil zastopniku jugoslovskega dopisnega urada, da je trditev brez vsake podlage in prosto izmišljena.

Veleposestva se razlaste. — Priprave za velikopotezno agrarno reformo.

Belgrad, 22. januarja. (Lj. k. u.) Jugoslov. dop. urad poroča: Kakor je znano, tvori vprašanje pravične razdelitve zemlje enega izmed največjih problemov naše države. V smislu proklamacije regenta Aleksandra je ministrski svet sklenil, naj se takoj začne z rešitvijo tega vprašanja. Nujno potrebno je, da se ta problem, vsaj v glavnih točkah, reši še pred pomladansko setvijo. Zaradi tega je ministrski svet že v eni svojih prvih sej imenoval posebno komisijo pod vodstvom ministra za socijalno politiko Korača. Ta komisija je že ugotovila glavna načela agrarne reforme in jih predložila ministrskemu svetu, ki jih je odobril. — Reforma obsega štiri panoge našega agrarnega vprašanja: kmetško razmerje in kolonat, razdelitev veleposestev, ureditev gozdnega vprašanja in revizijo segregacij. Kmetško in kolonatsko razmerje bo takoj odpravljeno. Kmetje in koloni (v Dalmaciji in na Goriškem) postanejo takoj lastniki zemlje, ne da bi s tem prevzeli kakršnekoli obveznosti napram dosedanjim lastnikom. Te obveznosti bo prevzela država, ki bo dusedanjim lastnikom izplačala ali enkratno odpravnino, ali jim pa nakazala rento; onim pa, ki so pripravljani, sami obdelavati zemljo, bo vlada dala v zameno kako drugo zemljišče.

Glede veleposestev bo vlada takoj izdala naredbo, ki prepoveduje vsako izpremembo lastnine. Država bo ta veleposestva razdelila med one, ki si bodo hoteli služiti kruh z obdelavanjem

IVAN TEPTANI:

Pri materi.

Oj bratje, h komu se zateka otrok v najhujši bolečini? Ali ne k materi?

Oj bratje v trpljenju, bratje s srci, v boli preizkušeni, h komu smo se zatekali mi v dneh najbridejšega trpljenja? V dneh, ko smo onemeli od prevelike boli in je nismo mogli, vedeli in ne marali povedati nikomur na vsem svetu. V dneh, ko nismo imeli na nebu in na zemlji nikogar, ki bi pogledal na nas z dobrotnim očesom, ki bi nam dal blago besedo, ki bi nam rekel mehko in ljubče: „Otrok moj, brat moj, prijatelj moj!“ V dneh, ko so se boječje skrivali za vogle oni, ki so se nam sicer odkrivali že oddaleč in so bili: „Najponižnejši sluga!“ V dneh, ko so se takozvani prijatelji do smrti prestrašili vsake besedice, pisane jim po naši roki, preplašili se vsake vrstice najsi je bila od politike in vse dnevne in časovne gnusobe oddaljena kakor nebo od zemlje, in so nam sporočili po tujih ljudeh: „Za Boga, nikar ne piši! Saj vendar veš —“ O, vedeli smo, in če nismo, smo tedaj

izpoznali, koliko strahopetnosti in nizkosti je med našimi ljudmi . . .

Kam in h komu, o bratje, bi se naj bili zatekli, ko so dvomili o nas naši ljudje in so skomizgali z ramami in skrivnostno namigavali, bolj škodoželjno nego sočutno govorili: „Nekaj pa vendar mora biti na vsi stvari. Kar tako bi ga ne vrgli v ječo.“

O bratje, to, to je bilo najhujše! Kaj verige, kaj ječa! Kaj avstrijski bajoneti, kaj sramota, kaj vse zaničevanje! S povzdignjenim čelom smo šli v gnusobo avstrijskih ječ; saj smo vedeli: „Za pravico, za domovino!“ Š ponosnim očesom smo zrl zasramovalcem v oči; pred nobeno zlo besedo, ki so nas bičali in opljuvali z njo nismo klonili: zakaj naša srca so bila čista in naše duše vesele sredi trpljenja, ponosne, da smejo trpeti za svojo domovino in za svoj rod. A ko sem slišal, da so dvomili naši slovenski ljudje: „Nekaj bo menda vendarle res!“ tedaj, o bratje, sem se začutil preslabega, da bi nosil te udarce — Cezarju je moralo biti tako pri srcu, ko je zavihtel proti njemu morilni nož prijatelj Brutus. Rekel sem si tedaj: „Vse v

življenju sem dal domovini, vse svoje sile, dušne moči in telesno zdravje; s slednjo besedo, ki sem jo zapisal tekom dvajset let, sem si odtrgal del srca in ga dal našim ljudem, a zdaj to . . .!“

Ne, skozi vse trpljenje tistih dni in let sem šel s pokojno dušo, a čez to strašno in neumljivo nisem mogel in ne morem priti. Čez dan mi leži na duši kakor skala, mori mi jo od dne do dne, kali mi oči, da gledam vso domovino kakor v megli, v žalostni temi. Ponoči stoj ob postelji, ne pustim mi zaspati. In če zaspi, mi leže na srce kakor vodomec, da stisnem roke v pesti in plamen pokoncu in se vprašam glasno: „Kaj sem storil našim ljudem, da so vrgli največji kamen vame baš oni?“

Kam, o bratje, v tem trpljenju? Kakor list sem bil, ki plava sredi široke reke, brez moči in odporne sile, in ne vidi nikjer obrežja in ne ve, ne kod, ne kam.

Pa sem si rekel kakor otrok ob najhujšem trpljenju: „K tebi pojdem, ki si me ljubila kakor nihče na svetu, ki se nisi nikoli ne za hip igrala z

mojim srcem, ki me je tvoje srce objemalo z isto zvestobo v sreče in nesreče dneh — k tebi, mati moja. Na tvoj grob, o mati . . .“

Nikoli se mi ni zdela spomlad v moji domovini tam doli tako čudovito krasna, kakor tista spomlad. Kakor da je hotel Bog vso deželo odškodovati za zlobo ljudi, za besnenje kronanih in nekronanih krvolokov, za vse gorje, ki so ga trpela srca, za vse solze, ki so jih jokale stiskane in tlačene duše, s preobilno krasoto, ki jo je z radodarno roko natrosil čez svet.

Kukavica je kukala v gozdu, ko sem romal po dolini proti rodni hiši. Pela je, da je nisem slišal peti še nikoli tako. Na njivi pod šumami je pel in vriskal pastir. Pel in vriskal, kakor bi mu bilo srce tako polno sreče, da je ne more izpeti in izvrisati nikoli.

Kakor še nikoli ne, sem začutil tedaj vso svojo zapuščenost in osamelost. Niti med molčečimi in v svojem ledenem, mrtvem molku strašnimi stenami ječe ne. In bol sem začutil v srcu, da ne take, ko sem sramoten ležal v molčečih, odrevenelih nočnih urah na trdi jetniški postelji. In brz

zemlje. Pri tem se bo oziralo posebno na one kmete, ki danes ne morejo živeti od svojega zaslužka, nadalje na invalide, na kmetске delavce in na one, ki imajo vsled vojne veliko škodo. Dosedanjim lastnikom veleposestev bo država odmerila primerno odškodnino, vendar pa bo pri tem nekaj izjem za ona veleposestva, ki bodo razlaščena brez odškodnine. Tako 1. veleposestva članov bivše habsburške vladarske hiše, 2. veleposestva dinastij sovražnih držav, 3. veleposestva, ki so jih lastniki dobili v dar od bivše habsburške dinastije, in 4. veleposestva, ki so bila pridobljena med vojno. Posebna komisija bo odločevala, katera veleposestva naj se razdele. Ozirati se bodo morale pred vsem na krajevne razmere. — Veliki gozdni kompleksi bodo prešli v državno last. Kmetje iz okolice bodo imeli pravico pašnje in drvarenja. — Za izvedbo teh velikopoteznih reform bo osnovan poseben državni urad, kjer bodo zastopniki vseh interesiranih krogov. — Kakor je zvedel Jugoslovanski dopisni urad, se bodo formalna dela za te agrarne reforme začela v slovesni obliki in sicer s posebnim manifestom regenta Aleksandra, ali pa z objavo glavnih načel, ki jih bo določil skupni ministrski svet.

Dnevne vesti.

„Napreju“. Na vaše obrekovanje ne bom odgovarjal; škoda papirja in časa. Vso zadevo sem že 19. t. m. izročil svojemu pravnemu zastopniku, ki je oz. bo vse potrebno ukrenil glede razsodišča, kateremu se seve podvržem, kajti moja vest je čista — in ki bo vložil tudi tožbo zoper obrekovalce. — A. Pesek.

Naše čitatele opozarjamo na podlistek „Pri materi“, katerega je spisal eden naših najodličnejših pisateljev.

Zavest spolnjevanja dolžnosti. Ta pojem je bil dosedaj pri nas prilično nepoznan, posebno kar se tiče spolnjevanja dolžnosti napram državi. Država nam je bila nekaj tujega in tudi oni, ki se niso zavedali svojega suženjstva, so videli v državi vedno neko sovražno silo. Dolžnosti, ki smo jih vršili napram državi, nismo vršili vsled notranjega prepričanja, da moramo biti tako vsled interesa in dobrobiti celokupnosti, ampak zato, ker je bil nad nami kazenski zakon. Tega duha, privzgojenega tekom stoletnih generacij, se nismo mogli otestiti niti sedaj, ko smo vstopili v svojo svobodno domovino. Duh suženjstva, ki smo ga podedovali od svojih prednikov od roda do roda, smo vzeli seboj tudi v svojo novo, dosedaj neznano svobodo. Toda mi se moramo z energično potezo otestiti tega suženjskega duha ter dokazati predvsem z dejanji, da smo res svobodni ljudje in ne sužnji. V ta namen pa nam je predvsem potrebno, da nas prešine vse zavest, da ima vsakdo vršiti dolžnost radi dolžnosti in nič drugega.

ne hujše, ko sem romal po isti poti deževnega jesenskega jutra najžalostnejšo pot v svojem življenju: k pogrebu matere . . .

Doma sem se mudil kratko. Dom je bil tih: bratje vsi pod puško, braneč prestol in krono nevrednemu trinogu, v čigar imenu so vlačili njilu brata po ječah, ga podili interniranca iz kraja v kraj. Na vseh obrazih, na obrazu starčka očeta, na obrazih sestre, svakinje, njenih otrok, je bila zapisana skrb in bolest; iz vseh oči je gledalo, iz vseh besed je govorilo tesno vprašanje: „Kaj še dočakamo, kaj še pride čez nas?“

Poslovil sem se naglo in tiho, boječe skoro, kakor se poslavlja človek, ki je po pomoti zašel v tuj dom. S še težjim kamenom na srcu sem se napotil na grob materin.

To me zaboli vsakokrat v dušo, kakor bi zaščemelo to nasprotje duševno oko: ako vidim pokopališče, kraj smrti in trohnobe, tako čudovito ožarjeno z vsem bogastvom in z vso krasoto solnca.

Bolj, ko kedaj prej, me je zabolelo v globino srca tedaj.

Posledica žigosanja bankovcev. Iz Budimpešte javljajo, da plačujejo tam za 100 kron žigosanih bankovcev 105 kron nežigosanih.

Čudno odlikovanje. Včeraj že po zaključku uredništva nam je dospela iz Belgrada vest, da je bil Josip Pogačnik odlikovan z redom sv. Save II. razreda. To imenovanje je osuplo marsikoga, a je naravnost pljuska v obraz onim slovenskim junakom, ki so se skupno s srbsko vojsko borili za naš ideal v Dobrudži in na macedonskih bojiščih. Mislili smo, da se nam z g. Josipom Pogačnikom ne bo več treba baviti, ker smo zaupali, da bo ta gospod prišel sam do spoznanja, da on v naši osvobodni domovini ne more igrati nikake vloge več in bo iz tega spoznanja izvajal primerne posledice. Kakor se vidi, smo se motili. Želeli bi samo, da Belgrad v bodoče ne bi nikdar več iznenadil s takimi presenečenji onih Slovencev, ki so gledali tja dobi vedno kakor v obljubljeni deželi ter pričakovali kakor duše v predpeklju, da jih reši habsburških trinogov in njih pomagačev!

Narodno vladu opozarjamo na dejstvo, da Italijani ne pošljejo nazaj nobenega železniškega vagona, ki gre čez Logatec v zasedeno ozemlje, dočim moramo mi prekladati vse, kar dobimo od tam, v svoje vozove.

Vpoklicanci in orožništvo. V pojasnilo k notici lista „Jugoslavija“ z dne 19. jan. 1919 glede vojaških obvezancev, naslovljeno na poverjenika za notranje zadeve, si usoja višje orožniško poveljstvo prijavit, da nadzira orožništvo na podlagi obstoječih zakonov kakor doslej tudi sedaj pravčasni odziv vpoklicancev ter so se izventega izdala tudi tozadevna navodila. Žal se delajo orožništvu, posebno od strani posameznih občinskih zastopnikov v toliko težkoče, da isti ali ne smatrajo zadevo dovolj resnim, ali ne nastopajo s potrebno energijo, da bi tako prisilili obvezance vsaj moralično k odzivu. Na vse orožniške postaje je izšel strog ukaz, vse vpoklicance nadzorovati, da se nemudoma odzovejo pozivu oziroma iste k vojnodopolnitemu poveljstvu eskortirati. Višje orožniško poveljstvo pa se zanaša na vse merodajne činitelje, da zastavijo ves svoj vpliv v to svrhu, tako da teh strogih odredb ne bo treba uporabljati in upa, da posvete vsak vpoklicanec vse svoje moči v službo ogroženi, s tolikimi žrtvami pridobljeni svobodni domovini. — Višje orožniško poveljstvo. (Op. ur. Da mnogi občinski zastopniki ne store svoje dolžnosti, je znano. Proti takim javnim funkcionarjem bi bila pač na mestu vsa brezobzirna strogost)

Beguncem v pojasnilo. Ker si begunci radi naknadne begunske podpore po § 9. drž. zak. z dne 31. dec. 1917 drž. zak. št. 15 ex 1918 niso na jasnem, naznani tem potom oddelek: skrb za vojne begunce v Ljubljani, da v smislu člena III. naredbe št. 278 uradnega lista, okrajna glavarstva njih sedanjega bivališča le onim lahko pri-

Počasi sem stopal med grobovi, da sem dospel do materinega.

Vitek trn se je vil okoli preprostega križa. Tvojega življenja podoba, o mati: križ in trnje, trpljenje vse tvoje življenje. Na vrhu je gorela rdeča roža: simbol tvojega srca, o mati, ki je krvavelo vse življenje od ljubezni in bolesti . . .

Dolgo sem stal pri grobu, da sem začutil utrujenost. Tedaj sem sedel na nizki grič, ki spi pod njo njena utrujena ljubezen, sklonil glavo, naslonil jo v obe roki.

In sem mislil na njeno ljubezen, vir, ki se ne bi izsušil v tisočletnem trpljenju, darovanju in žrtvovanju. Mislil, kako slabotno, skopo in malomarno sem ji vračal vso tó ljubezen, vso dobroto. Kako naj popravim svoj greh zdaj, kako naj ti vrnem, o mati? Ali ga izperem in izbrisem vsaj picico, če poklekнем pred tvojim grobom in ga pomočim s solzami kesanja in trpljenja? Odpuščaš, o mati, ko vidiš, kako trpi tvoj sin? Ali bi odpustila vso mojo nekdanjo hladnost in površnost, ako bi se zbudila, oživila, vstala in bi ti potožil vse gorje, po-

poznajo naknadno podporo, kateri nedvomno dokažejo, da te podpore še niso prejeli. Vsak begunec mora torej doprinesiti uradno potrdilo od okrajnega glavarstva njegovega prejšnjega bivališča, da mu naknadna podpora še ni bila nakazana, oziroma od pristojnega davčnega urada, da mu še ni bila izplačana. Brez takega potrdila se mu naknadna podpora tu ne more izplačati.

Državno podporo priglašeni brezposelnim v Ljubljani, se nakazuje vsak petek od 9. do 11. ure dopoldne na magistratu (bivša mestna posredovalnica za delo in stanovanja).

Ne čakajte! V Ljubljani je bilo v času od 13. do 20. t. m. žigosanega pri komisijah denarja komaj za dobrih 10 milijonov kron. Seveda je po drugi strani naval na banke in hranilnice ogromen. Toda po mestu kroži še danes skoro več nežigosanih bankovcev, nego žigosanih. Ljudje modrujejo pa tako: Ali naj grem vsak dan štempljat nanovo one bankovce, ki jih na trgu ali v prodajalnah pri menjavah sproti dobivam? Ali ni bolje, da se jih znehim in šele zadnji dan ali zadnje dni nesem h komisiji tisto, kar mi je neštempljanega ostalo v rokah? — Ta logika je prav slaba, zlasti ker so si jo prisvojili skoro vsi ljudje. Posledica bo, da bo zadnjih par dni tak naval na komisije, da marsikdo ne bo na vrsto prišel. Ker so imeli ljudje časa dosti, se komisije tudi ne bodo ozirale na take posledice malomarnost, temveč bodo točno ob eni popolne na svečnico s poslovanjem prenehale. Kdor bo potem obdržal neštempljan denar, naj to pripise lastni malomarnosti. Korist bo imela pač država, škodo pa posestnik takega denarja. Torej nesite raje vsaki dan nanovo dobljene bankovce žigosati, ako so še neštempljani.

Za študiranje v inozemstvu je prosilo za podpore 192 visokošolcev. Narodna vlada bo dala podpore tistim potrebnim dijakom, ki ne morejo nadaljevati svojih študij v Zagrebu. V ta namen se dovoli za dobo do konca tekočega šolskega leta poverjeništvu za uk in bogočastje kredit do zneska 120.000 K.

Potovanje na Češko. Ljubljanski korespondenčni urad je izvedel, da je češka meja strogo zaprta, da se prepriči trgovina z bankovci, izvoz živil in drugih potrebščin ter vdor boljševizmu. Kljub temu pride vsak Jugoslovčan, (zlasti velja to za naše dijaštvo, ki bi študiralo v Pragi), izlaska čez češko mejo. Treba je samo, da zaprosi potno dovoljenje pri čehoslovškem poslanstvu na Dunaju.

Nečuvane cene. Z ozirom na vest pod tem naslovom v „Jugoslaviji“ dne 20. t. m. št. 19 nam je tvrdka Magdić predložila sledeči račun: 17 in pol cm blaga po lastni ceni à K 2.20 je K 38.50, 6 cm baržuna po lastni ceni à K 1.20 je K 7.20, delo od čepice (lastna cena) K 25.—, skupaj K 70.70. Kakor razvidno iz tega računa, stane tvrdko Magdić samo čepica K 70.70, a ona jo je prodaja za

tožil vse gorje, pokazal ti svoje srce, s tisoč puščicami prebodeno? Ali bi, o mati? —

Toda ne, ne, mati spi! Saj ne želim, da bi še živela. Ne, srečna, o mati, da si mrtva. Sicer bi letelo zdaj kamenje tudi nate. A kako bi moglo nositi te udarce tvoje srce? Ko bi jih čutila le ti, veni, vse bi pretrpela. Ker zadevajo tvojega otroka — kako bi jih pretrpela, o mati moja? . . .

Poslovil sem se v mraku . . . Od odprtega groba, kamor so bili pogrebci pravkar spustili mrtvo mater, sem pred leti odhajal laže . . . Za slovo sem vzela seboj rdečo rožo.

Ko sem se drugo jutro po kratkem, mučnem snu zbudil in pogledal po sobi, sem videl, da so rdeči listi cveta razsuti po mizi.

Tako se je razsulo tvoje goreče srce, o mati, v ljubezni in žrtvovanju za nas otroke. Kako bi naj potem še živela?

— — — — —
Kdorkoli, kjerkoli si, ki bereš to, ali ljubiš svojo mater?

K 65— torej v izgubo K 5.70. Toda svet je nehvaležen. Mesto, da bi tvrdki bili hvaležni, jo hudobni ljudje še napadajo po časopisih!

Informacije našega dopisnika iz Šiške glede bivšega c. in kr. policijskega kanclista g. J. Obradovića („Jugoslavija“ št. 13. od 14. t. m.) so po nasprotni izjavi — površne. G. Obradović je član šišenskega „Sokola“ in ni ovajal ljudi policiji, ampak dajal tozadevne informacije šišenskim fantom.

Društvene vesti.

Debatni večer „Socijalistične družbe“ se vrši danes v četrtek, ob 8. uri zvečer, v realki I. nadstropje, risalnica. Debatni predmet: „Masarykova poslanica“. Gostje dobrodošli! Zadnji debatni večer je odpadel vsled hipno nastalih zaprek, tako da ga ni bilo več možno preklicati.

Zadnje vesti.

Koroški begunci naj se zberejo v Velikovcu.

Gradec, 22. jan. (Izv. por.) Nocoj se je vršila zaključna seja med slovenskimi in nemškimi zastopniki gleda ureditve razmer na Koroškem. Seji je prisostvovala ameriška komisija. Nemci so odklonili slovenski predlog, naj se slovenskim beguncem pri njihovi vrnitvi na Koroško, ne dela ovir. Temu je nasprotoval ameriški zastopnik, ki je povdarjal spravljivost in svebodščino na obeh straneh. Begunci naj se zberejo v Velikovcu, kamor pride ameriško razsodišče.

† Bude Budisavljević.

Zagreb, 22. januarja. (Izv. por.) Danes je umrl tu hrvatski politik in pisatelj Bude pl. Budisavljević, oče poverjenika za notranje zadeve pri Narodni vladi dr. Sergjana Budisavljevića.

Dr. Heinz umrl.

Zagreb, 22. januarja. (Izv. por.) Danes je umrl tu vseučilišni profesor dr. Heinz, ki je znan ljubljancem iz svojih predavanj v Akademiji.

Občni zbor Radićeve stranke.

Zagreb, 22. januarja. (Izv. por.) Dne 3. svečana se vrši v Zagrebu občni zbor hrvatske ljudske stranke. Po dvoumih vlogah ki jih je igral Radić v zadnjih mesecih, se pričakuje zborovanje njegove stranke z veliko napetostjo.

Hrvatska vlada zavlačuje objavo liste konfidentov. Opozicija proti vladi.

Zagreb, 22. januarja. (Izv. por.) Opozicionálni listi vedno znova zahtevajo, naj se vendar enkrat objavi lista konfidentov in obdolžujejo vlado, da nalašč zavlačuje objavo in jo mogoče še celo prepriči. „Novosti“ zahtevajo, naj se pojasni javnostj, kaj se je zgodilo z zarotniki, generalom Lipovščakom in drugimi oficirji, ki so bili obdolženi veleizdaje, sedaj pa je kar vse tiho. Obdolženi naj se postavijo pred sodišče.

Nezadovoljnost z osrednjo vlado.

Zagreb, 22. jan. (Izv. por.) Sredi dec. l. l. je izdalo ministrstvo za prehrano naredbo, s katero je bil dovoljen prost izvoz iz Bačke — Baranje — Banata v Bosno-Hercegovine. Sedaj je to dovoljenje preklicano. Listi beležijo z veliko nezadovoljnostjo to nestalnost v upravi, ker se z vedno negotovostjo povečava med ljudstvom nezadovoljnost. Ako bo jugoslovanska vlada hodila dalje po tej poti, bo kmalu zašla v nevarnost neznesnega birokratizma starega režima. Celó listi, ki so v zvezi z vlado, kakor Rječ SHS opominjajo vlado, naj vendar že pomete s starim režimom. List piše med drugim: Mnogo preveč se konferira v Zagrebu, Ljubljani in Belgradu. Neprestano se rešujejo principiijelna vprašanja, praktično pa ne dela skoro nihče.

Državno vječe in jugoslovanski odbor.

Zagreb, 22. januarja. (Izv. por.) Vsled sklepa ministrskega sveta, ne bi imel Jugoslovanski odbor v Ženevi nobenega zastopnika v Državnem veču. „Hrvat“ ostro kritizira ta sklep in za-

Nevea, naj se sklep prekliče, ker ima Jugoslovanski odbor v Ženevi mnogo zaslug za jugoslovansko stvar.

Strankarski prepiri na Hrvaškem. Zagreb, 22. januarja. (Izv. por.) Glasilo starčevićancev „Hrvat“ dolži notranjega ministra Pribičevića, da je zakrivil, da ne morejo še odpotovati oni delegati na mirovno konferenco, ki ne pripadajo koaliciji med njimi tudi dr. Lorkovič.

Okrajni šolski svet v Mariboru — slovenski.

Maribor, 22. jan. (Lj. k. u.) V mariborskem okrajnem šolskem svetu je uradni komisar okrajnega zastopa imenoval nastopne gospode: Odvetnike dr. Kodrmana, dr. Josipa Leskovarja in dr. Rozino, profesorja Ivan Vrežeja in urednika Frana Žebota. Okrajni šolski svet je bil doslej v nemških rokah.

Nemci izganjajo slovenske kapucine.

Maribor, 22. jan. (Lj. k. u.) Lipniški župan je zahteval od prestojništva kapucinskega reda v Lipnici, da zapusti samostan zaradi javne varnosti kakor tudi zaradi varnosti samostana samega. V tem samostanu so bili trije slovenski očetje in en slovenski brat. Ta korak je posledica sistematičnega hujskanja proti Slovincem, ki se ne ustavlja niti ob zidovih samostanskih. Iznanci so že odpivali v Celje.

Nov mariborski okrajni zastop na delu.

Maribor, 22. jan. (Lj. k. u.) Mariborski okrajni zastop je imel 21. t. m. prvo sejo pod predsedstvom vladnega komisarja dr. Leskovarja. Izdelani so bili pri tej seji podrobni načrti za gradbo novih okrajnih in za temeljito popravo starih okrajnih cest, ki so v slabem stanju. Sprejeti so bili tudi drugi gospodarski predlogi.

Nemški kmetje žele pod Jugoslavijo.

Maribor, 22. (Lj. k. u.) Nemški kmetje iz krajev severno od Lučen so poslali na shod dne 19. t. m. posebno deputacijo, ki je izjavila, da žele tudi tamošnji nemški kmetje priti pod Jugoslavijo, ker vlada tamkaj red in mir, ki ga pa v Nemški Avstriji ni. Izpostavljeni grabežem in vsakovrstnim nasiljstvom po brezposelnih tolpah in tujih temnih elementih, prosijo kmetje severno od črte Lučane—Špilje, generala Maistra, da naredi tudi v onih krajih dolgo zaželjeni red in mir.

Aprovizacija.

Prekajeno meso se dobi v vojni prodajalni v Gosposki ulici. Cene se poizvedo v trgovini.

Krompir na rdeče izkaznice A. Stranke z izkaznicami ubožne akcije, zaznamovanimi s črko A, dobe krompir v četrtek, dne 23. t. m. pri Mühleisnu na Dunajski cesti po naslednjem redu: od 8. do 9. št. 1 do 90, od 9. do 10. št. 91 do 180, od 10. do 11. št. 181 do 270, popoldne od 2. do 3. št. 271 do 360, od 3. do 4. št. 361 do 450, od 4. do 5. št. 451 do konca. Stranka dobi za vsako osebo 3 kg krompirja, kg stane 30 vin.

Nasoljene kumarce za I. II. III. IV. uradniško skupino. Stranke I. II. III. in IV. uradniških skupine, dobe nasoljene kumarce v četrtek, dne 23. t. m. pri Mühleisnu. Določen je tale red: I. uradniška skupina, dopoldne od 8. do 9. št. 1 do 160, od 9 do 10. št. 161 do 320 od 10. do 11. št. 321 do konca. II uradniška skupina popoldne od 2. do 3. III. uradniška skupina od 3. do 4. IV. uradniška skupina od 4. do 5. ure. Vsaka stranka dobi lahko pol kg, kar stane 30 vinarjev.

Kislo zelje za V. okraj. Stranka V. okraja prejmejo kislo zelje na zelena nakazila za krompir v petek, dne 24. t. m. pri Jakopiču na Mirju. Določen je tale red: od 8. do 9. št. 1 do 450, od 10. do 11. št. 451 po 900, od 10. do 11. št. 901 do konca. Vsaka stranka dobi 2 kg na osebo, kg stane 1 K 20 vin.

Kislo zelje za VI. okraj. Stranka VI. okraja prejmejo kislo zelje na zelena nakazila za krompir v soboto, dne 25. t. m. pri Jakopiču na Mirju. Določen je tale red: od 8. do 9. št. 1 do 300, od 9. do 10. št. 301 do 600, od 10. do 11. št. 601 do konca. Vsaka stranka dobi 2 kg na osebo, kg stane 1 K 20 vin.

Kislo zelje za VII. okraj. Stranke VII. okraja prejmejo kislo zelje na zelena nakazila za krompir v soboto, dne 25. t. m. pri Jakopiču na Mirju. Določen je tale red: od 8. do 9. št. 1 do 300, od 9. do 10. št. 301 do 600, od 10. do 11. št. 601 do konca. Vsaka stranka dobi 2 kg na osebo, kg stane 1 K 20 vin.

Kislo zelje za VIII. in IX. okraj. Stranke VIII. in IX. okraja prejmejo kislo zelje na zelena nakazila za krompir v soboto, dne 25. t. m. pri Jakopiču na Mirju. Določen je tale red: VIII. okraj od 2. do pol 4, IX. okraj od pol 4. do 5. ure. Vsaka stranka dobi 2 kg na osebo, kg stane 1 K 20 vin.

Kis na rdeče izkaznice A. Stranke z izkaznicami ubožne akcije, zaznamovanimi s črko A, dobe kis v petek, dne 24. t. m. pri Mühleisnu. Določen je tale red: od 8. do 9. št. 1 do 180, od 9. do 10. št. 181 do 360, od 10. do 11. št. 361 do konca. Vsaka stranka dobi za vsako osebo en liter, liter stane K 1.

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Anton Pesek.

Tiska „Zvezna tiskarna“ v Ljubljani.

Karbid od 100 kg naprej, v železno-pločevinastih zabojih, v vsaki množini, razpošilja točno proti predplačilu „Tvoronica za dušik (d. dr.) v Rušah pri Mariboru“. — Nadaljna pojasnila so pri omenjeni tvornici na razpolago. 10-9

Fini sukanec po 400 in 1000 vatlov na lesenih špulah priporoča tvrdka Oswald Dobeč, Ljubljana, Martinova cesta 15. 10-9

Hiša na Boh. Bistrici oddaljena 10 minut od kolodvora se proda. Pri hiši je vrt, 2 orala gozda, pol orala travnika in srenjske pravice. Cena se izve pri lastniku Boh. Bistrica št. 63. 3-2

Vestno prodajaiko sprejemem kot družabnico v trgovino. kupim mikroskop, oz. posamezne njegove dele in pisalni stroj. Ponudbe pod „do 1. februarja 1919“ na upr. „Jugosl.“ 230 3-3

Sol za vsakovrstna živila v zameno. Cenj. ponudbe na upravništvu. 233 3-3

Erdal kremo priporoča tvrdka Oswald Dobeč, Ljubljana, Martinova cesta 15. 232 5-3

2 kg riža onemu, ki preskrbi meblvano ali nemeblvano sobo z električno lučjo in posebnim vhodom blizu juž. kolodvora. Ponudbe pod „Železničar“ na upravništvu. 239 3-3

„**Tvoja Dragica**“ je bil graviran napis na srebrni cigaretni dozi, pošne hranilne knjižice pa so bile na ime Danica, ozir. Antica Gustin, ki so mi bile ukradene. 100 K in event. tudi več plačam takoj onemu, ki bi navedene stvari vrnil ali znal povedati, kje se nahajajo. Na zahtevo bi ime ovaditelja ostalo tajno. 235 3-2

Smokve (fige), limone in pomaranče razpošilja na debelo po dnevnih cenah Mihael Samida v Mariboru, Stolni trg št. 3. 246 10-2

Meblovano sobo s posebnim vhodom želi jugoslov. častnik. Ponudbe pod „Meblovana soba“ na upravništvu „Jugoslavije“. 249 2-2

Poduk (konverzacija) v češčini želi jugoslovanski častnik s Cehinjo proti plačilu. Ponudbe pod „Češčina“ na upravništvu. 249 2-2

Lepa črna suknja se proda. Ogleda se pri A. Gestrinu, krojaškem mojstru v Ljubljani, Poljanski nasip št. 8. 251

Enonadstropna hiša, „vila“, z velikim vrtnom, se takoj proda. Natančneje se poizve v Rožni dolini št. 217, prtiličje. 250 3-2

Bonbone vsake vrste po zmernih cenah dobavlja redno tvrdka Fran Medica, Ljubljana, Tržaška cesta 4. Postrežba točna in solidna. 30-9

Vinske sode transportne in hramne, kupim. Ponudbe z navedbo kakovosti, velikosti sodov in cene na upravništvu pod „Vinski sodi“. 254

Vsem ženinom in nevestam priporočam da se pri nakupu pohištva ogledate v zalogi pohištva, Vido Bratovž v Ljubljani, Marije Terezije cesta 13 (Kolizej) in Stari trg 4. 8

2 ženska kostuma, zimska, temnosiva, za srednjo velikost se poceni prodasta. — Naslov se izve v upravništvu. 256

Pnevmatiko, staro, rabljeno, kupi tvrdka Gorec, trgovina s kolesi, Ljubljana, Marije Terezije cesta 14. 258 3-1

Sladkor se proda. Kje, pove upravništvu „Jugoslavije“. 254

Učenko, dobrih, priprostitih starišev, stanujujočo, jočo v Ljubljani, se sprejme proti začetni plači v trgovini M. Tičar, Ljubljana.

Prodajalka, ki ima veselje do papirne stroke, se sprejme v trgovini M. Tičar, Ljubljana. 257 3-1

Prodajalce za dnevnik Jugoslavijo sprejememo po vseh večjih krajih. Ker je dovoljena prosta kolportaza (svobodno razširjenje) sme naš dnevnik vsakdo prodajati. Agilnim osebam se nudi lep zaslužek. Priglasite se na upravništvu Jugoslavije. 10 7

„Narodna knjižnica“. Snopič 1. **Valentina Vodnika** izbrani spisi.

Cena 1 K, po pošti 1 K 20 vin.

Natisnila in založila

Zvezna tiskarna v Ljubljani.

Proslavimo spomin Valentina
Vodnika s tem, da ga spoznamo!

Naročite takoj!

Vojna posojila

sprejemem v vsakem znesku z
označbo izdaje!

Pismene ponudbe naj se blagovolijo poslati na agenturo **S. N. Neumann, Ljubljana, Poljanska c. 49.**

Premogokop

in 24 oralov zemljišča je v bližini Celja

== **takoj na prodaj.** ==

Preračunjeno je najmanj 800 tisoč ton črnega premoga. Najboljše naložen denar. Proda se samo Jugoslovonom. Poizvedbe pod naslovom „Premogokop“, pošta Rimske toplice. 220 5-4

Priporočamo sledeče knjige:

Dr. Ivan Lah: „**DORE**“. Povest slovenskega dečka iz sedanje vojne
Cena vez. 3-50 K

Milan Pugelj: „**MIMO CILJEV**“. Novela. Vez. 4-50 K

Cvetko Golar: „**KMEČKE POVESTI**“. Sedem zanimivih povesti iz kmečkega življenja. Vez. 4-50 K

Jakob Dolinar: „**IZ DEVETE DEŽELE**“. Predpustna igra o naprednem carju in parlamentu Broš. —60 K

Mrs. Hungersdorf: „**SNAHA**“. Roman irske deklice iz najvišjih krogov angleške aristokracije Broš. 3- K

Anton Pesek: „**SLEPA LJUBEZEN**“. Ljudska igra s petjem v petih dejanjih Broš. 2- K

A. Strowý in A. F. Herd: „**NAUK O SERVIRANJU**“. Pomožna knjiga za praktični in teoretični pouk na nadaljevalnih šolah gostilničarske in hotelirske obrti in za samouke. Vez. 8-50 K

Manica Komanova: „**ŠOPEK SAMOTARKE**“. Zbirka novel. Cena broširani knjiži K 3-20, vez. 4-60 K

Azov in Tefft: „**HUMORESKE**“ Zbirka ruskih humoresk, satir in grotesk. Cena Broš. K 3- , vez. 4-50 K

Abdius: „**PROBLEMI MALEGA NARODA**“. Cena 2- K

„**KURENTOV ALBUM**“. Humoristični almanah s slikami 4-20 K

Ferd. Seidl: „**RASTLINSTVO NAŠIH ALP**“. Prispevek k spoznavanju slovenske zemlje. Vez. 7- K

Pošiljamo te knjige poštnine prosto, če se denar naprej pošlje. Poizvedbe stane 82 vinarjev in je torej najboljše, če pošljete denar za knjige v naprej.

Upravništvu „Jugoslavije“
v Ljubljani, Marijin trg 8.

Lepe jesenske jedilne

gobe

in iztočen med

kupuje F. SIRC v Kranju. 255 6-1

Razglas.

V nedeljo, dne 26. t. m., ob
2. uri popoldne

se bo prodajalo potom javne prostovoljne dražbe na licu mesta poleg pivovarne in orožniške postaje na Vrhniki

posestvo,

obstoječe iz velike, močno zidane stavbe, katera je zelo primerna za ureditev kakršnekoli trgovine, gostilne, večje obrti ali podjetja.

Za poslopjem prostorno dvorišče in krasen sadni vrt, ob vrtu teče Ljubljana. Vodovod v hiši, tudi električna razsvetljava bo na razpolago. Poleg tega parcela 4 njive posejane s pšenico v izmeri cca 4000 m². Cenjeno v skupnem K 70.000, proda pa se tudi na željo kupcev njive posebej.

Resni kupci se vljudno vabijo na lice mesta. 206 8-5